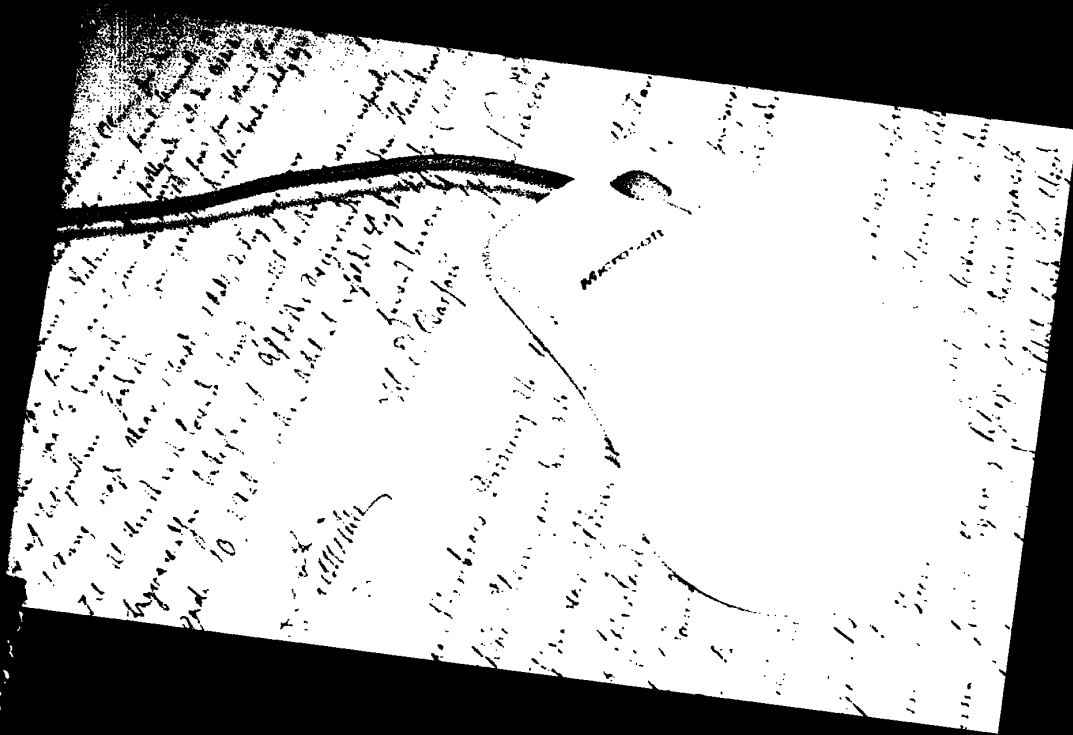
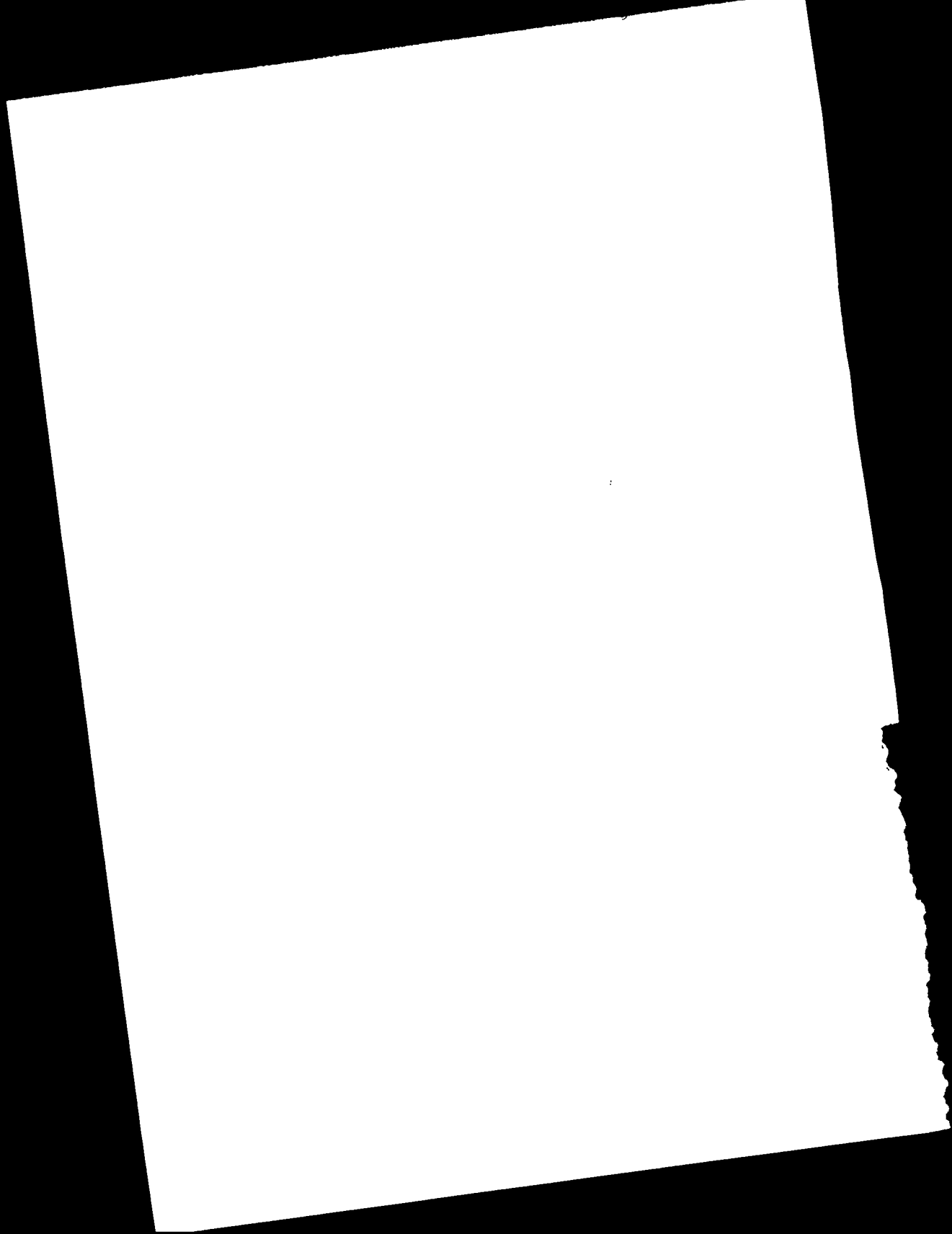

STATENS ARKIVER

HVAD ER DAISY?
NYE ELEKTRONISKE MULIGHEDER I STATENS ARKIVER

Den 1. december 2004 kan Statens Arkiver byde sine mange brugere velkommen til den første internetudgave af Daisy. Her kan man søge oplysninger om alle de arkivskabere, der har skabt arkivalierne i vore samlinger, og om en del af de arkivserier, som samlingerne består af.

Vision

Den fuldt udviklede vision for Daisy er

- Borgerne kan søge oplysninger om arkivalier elektronisk
- Borgerne kan elektronisk bestille arkivalier til brug på Statens Arkivers læsesale
- Myndighederne indtaster selv oplysninger om de arkivalier, de afleverer
- Statens Arkiver effektiviserer forvaltningen af sine samlinger

Udfordringen

Visionen indebærer den ambition, at Statens Arkiver tager det fulde spring ind i IT-alderen. Det forudsætter et brud med den

Den første netudgave af Dansk Arkivalie Informationssystem - Daisy - har premiere 1. december 2004.

Fremtidens arkivbrugere får det langt lettere end fortidens.

Muligheden for at orientere sig om samlingerne før selve arkivbesøget, sparer megen tid på læsesalen.

En "arkivserie" er en række eller serie af dokumenter eller protokoller fra en arkivskaber.

"En arkivserie" kan fx være en række af skifteprotokoller fra en byfoged eller en række journalsager fra et ministerium. I eksemplerne er byfogeden og ministeriet arkivskabere.

Med informationerne fra Daisy kan personalet bedre hjælpe brugerne videre til de registraturer etc., som de skal bruge, for at bestille arkivalierne frem.

traditionelle måde at tilgængeliggøre samlingerne på. Opgaven er indførelse af digital forvaltning med de forbedringer af borgerservice og effektivisering, som dette indebærer.

Løsningen forudsætter udvikling over længere tid, fordi

- Eksisterende registraturer ikke tilgodeser informations-teknologiens muligheder
- Meget store dele af samlingerne ikke er beskrevet i egentlige registraturer
- Inddateringen er en opgave af meget store dimensioner
- Ingen eksisterende lagersystemer tillader registrering af arkivstrukturer

Betydning for borgerne

Et velfungerende arkivvæsen hører til et demokratisk samfund. Det skal sikre borgernes mulighed for at få adgang til de arkivalier, statsadministrationen producerer. Størst mulig åbenhed er en væsentlig del af Statens Arkivers værdigrund-

Arkivalier kan have mange forskellige former og være struktureret på forskellig måde.

At udvikle en helt entydig beskrivelsesmåde er noget, som kræver tid og stor omhyggelighed.

Det kræver også tid og omhyggelighed at få pakket arkivalierne fra gamle pakker som disse, om i moderne æsker.

lag, og størst mulig åbenhed drejer sig ikke kun om arkivlovens tilgængelighedsfrister. Åbenhed handler også om at gøre det lettere for borgerne at finde oplysninger om samlingerne og deres indhold.

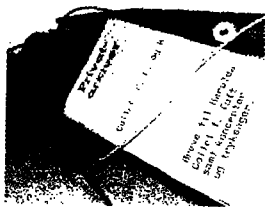
Med Daisy på nettet bliver den rigdom af oplysninger, som Statens Arkiver indeholder, for alvor tilgængelig for den brede offentlighed. Arkivbrugerne vil, i takt med udviklingen af nye søgemuligheder og i takt med, at stadig flere data bliver lagt ind, få stadig større glæde af Daisy.

Først og fremmest er der tale om en væsentlig forbedring af søgemulighederne, idet

- For mange af arkivalierne i Statens Arkiver udgør beskrivelsen i Daisy den første offentliggjorte registrering
- Det bliver muligt at søge arkivalier ét sted, uanset om arkivalierne befinder sig i Rigsarkivet, i et landsarkiv eller i Erhvervsarkivet

Betydning for myndighederne

Daisy vil betyde en væsentlig kvalitetsforbedring i myndighedernes arbejde med aflevering til Statens Arkiver. Fra 2005 vil myndighederne via nettet direkte kunne indtaste oplysninger til Daisy om de arkivalier, de skal aflevere. Dette indebærer for Statens Arkiver en betydelig rationalisering. Det

En af fordelene ved Daisy-projektet er, at de gamle arkivpækker bliver afskaffet. Den skrevne kulturarv har det langt bedre i moderne arkivværker.

gælder såvel arbejdet med afleveringen som den efterfølgende indsats for tilgængeliggørelse. Oplysninger om nyafleveringer kan efter kort tid gøres tilgængelige i Daisy.

Betydning for Statens Arkiver

Statens Arkiver har, som alle andre virksomheder, brug for at planlægge, styre og afrapportere sine aktiviteter. En række Daisy-moduler til disse formål er taget i brug fra 2001 og fremefter. Der vil foregå en løbende videreudvikling af disse moduler i de næste fire år.

Blandt disse moduler fortjener programmet til pladsregistrering særligt at fremhæves. Pladsregistrering sker ved hjælp af strekkoder. Det giver en voldsom kvalitetsforbedring og en betydelig rationalisering af arbejdsprocessen. Det er også en nødvendig forudsætning for at tage moderne højlagermagasiner i brug. Det er denne type magasiner, der er planlagt til Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland.

Udviklingen til nu

I midten af 1990'erne stod det klart, at skulle Statens Arkiver udnytte den moderne informationsteknologis muligheder, måtte der ske et radikalt brud med tidligere forsøg. Et skift i databaseteknologi var kun en af udfordringerne.

Arkivaliebeskrivelse

Skulle den nye teknologi udnyttes fuldt ud, var det nødvendigt at nytænke den måde, man gennem generationer havde beskrevet samlingerne på. Kravene til entydighed, konsistens og systematik måtte sættes meget højere. Kun derved ville det blive muligt at designe og udvikle et IT-system, som ville række så langt ind fremtiden, at det var investeringerne værd.

Det indebar for det første, at der skulle udarbejdes en ny metode for arkivaliebeskrivelse i Statens Arkiver, og for det andet at samlingerne skulle registreres efter den nye metode.

I 1999 var den nye beskrivelsesmetodes grundlæggende elementer udviklet og afprøvet i en elektronisk testversion.

Eksempel på en moderne reolgang i Statens Arkiver. Arkivalierne er pakket i arkivæsker og forsynet med etiketter, der bærer strekkoder.

Arkivaliebeskrivelsen i Daisy vil med tiden gøre det muligt for Statens Arkiver at tilbyde arkivbrugere i Danmark en væsentlig bedre service.

Systemudvikling

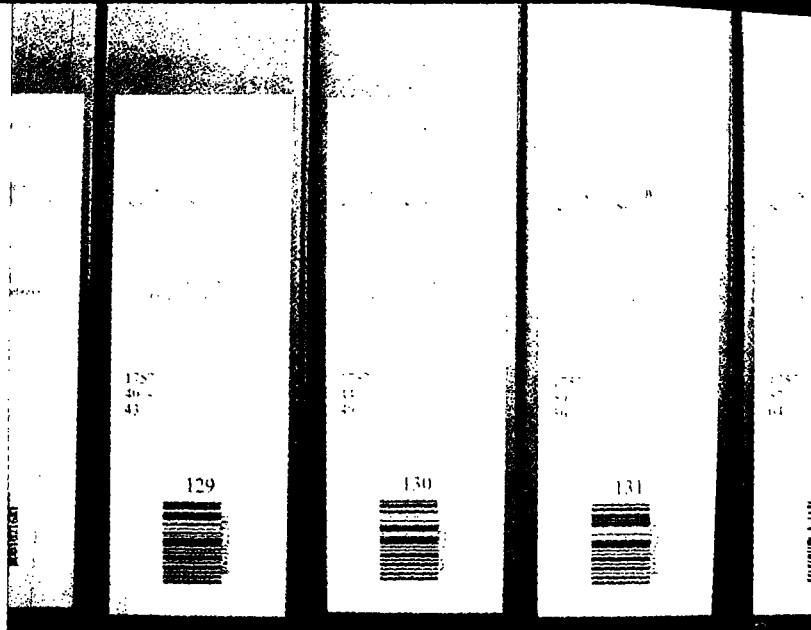
Med den grundlæggende datamodel på plads, skulle selve IT-systemet udvikles. Statens Arkiver valgte at udvikle systemet selv, af tre grunde:

- Der var ingen standardsystemer på markedet, som kunne honorere Statens Arkivers krav til et arkivalieinformationssystem.
- Omkostningerne til udvikling af et system skræddersyet til arkivvæsenets behov, uden for Statens Arkivers regi, ville blive mindst lige så store, som hvis vi valgte at udvikle systemet selv, bl.a. fordi ressourcerne til analyse og kravspecificering ville være de samme.
- Etableringen af et eget systemudviklingsmiljø, ville kunne skabe en synergieffekt mellem systemudviklere og arkivarer, som vanskeligt ville kunne opnås i forhold til ekstern leverandør.

Med udgangen af år 2000 var de moduler i Daisy færdigudviklet og klar til at blive taget i brug, som skulle understøtte

I dag bliver både æskerne med arkivalierne, og reolerne som de står på, forsynet med stregkoder.

På denne måde får Statens Arkiver en registrering af den plads, som hver enkelt æste står på, i de kilometer lange reol-gange.

indtastningen af data. Statens Arkiver kunne dermed gå i gang med selve den omfattende opgave at nyregistrere sine samlinger. Samtidig fortsatte udviklingen af Daisy med fokus på den del, der understøtter tilgængeliggørelsen af de registrerede data om samlingerne. Det er denne del af Daisy, der foreligger i første version ved udgangen af 2004.

Inddatering

Statens Arkivers samlinger måler ca. 335.000 hyldemeter. Stiller man arkivpakkerne på højkant side om side, svarer det til en række arkivalier, der strækker sig fra den dansk-tyske grænse ved Frøslev til Hjørring. En nyregistrering af samlingerne er med andre ord en meget stor opgave. Ved projektets indledning var der ikke taget stilling til, hvordan dette arbejde kunne finansieres.

Beslutningen om at tilvejebringe nye magasiner for Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland har afstedkommet ekstrabevillinger til registreringsarbejdet dér, således at hver eneste bind og pakke i Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland vil være færdigregistreret i 2008.

Registrering af samlingerne i landsarkiverne vest for Storebælt samt Erhvervsarkivet skal derimod klares inden for de ordinære bevillinger. Det betyder, at der vil gå adskillige år, inden samlingerne her er fuldstændigt registreret i Daisy.

Hvad kan Daisy i dag

Når den første version af Daisy åbner på nettet den 1. december 2004, vil man kunne finde oplysninger om alle arkivskabere, som har afleveret arkivalier til Statens Arkiver. Oplysninger om de enkelte arkivalier, bind og pakker m.v., som arkiverne består af vil det derimod endnu ikke være muligt at søge via nettet.

Siden 1. oktober 2001 har Statens Arkiver registreret alle nyafleveringer i Daisy.

Oplysninger om alle arkivskabere, som har afleveret arkivalier til Statens Arkiver, vil være registreret i Daisy den 1. december 2004. Derudover vil mellem 40-45% af arkivserierne på Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland være registreret.

Ved registrering af bind og pakker udskrives fra Daisy en stregkode, således at den enkelte "magasinenhed" - bind eller pakke - kan registreres elektronisk. Dette medfører allerede i dag væsentlige rationaliseringer i forbindelse med flytning af arkivalier.

Planer for de næste fire år

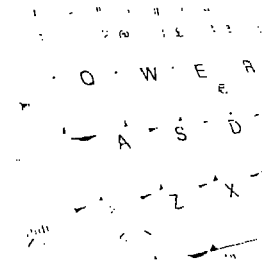
Ved udgangen af 2008 vil alle samlinger i Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland være registreret ned til hver enkelt bind og pakke.

I landsarkiverne for Fyn, Nørrejylland og Sønderjylland samt Erhvervsarkivet vil ca. 40 % af de nuværende samlinger være registreret på arkivserieniveau i 2008. Derimod vil det tage endnu en række år, inden alle pakker og bind, der nu findes i arkiverne vest for Storebælt, er registreret.

Fra 2005 registrerer de afleverende myndigheder selv nyafleveringer til Statens Arkiver i Daisy.

I løbet af de næste fire år vil søgesystemet blive videreudviklet.

Senest i 2007 vil brugerne i Daisy kunne søge og samtidig

Siden 2000 har medarbejderne i Statens Arkiver arbejdet med at taste data om arkivalierne ind i databasen Daisy.

Statens Arkiver har over 335 kilometer arkivalier.

I 2004 er der tilstrækkeligt med informationer i databasen til, at landets mange arkivbrugere kan anvende første del af Daisy på internettet.

Daisy er et IT-system, som består af en database og en række programmer. Der er overordnet set tale om programmer til registrering af data i databasen, og programmer til søgning og visning af data i databasen.

bestille arkivalier til brug på Statens Arkivers læsesale, for så vidt de enkelte bind og pakker i de pågældende arkiver er inddateret.

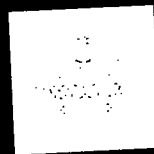
Program til it-understøttelse af ekspedition i arkivalierne vil blive udviklet inden udgangen af 2008. Det er en forudsætning for ekspedition i de højlagermagasiner, der er planlagt til Rigsarkivet og Landsarkivet for Sjælland, og derudover vil det medføre en væsentlig rationalisering af arbejdsgangen.

De dele af Daisy, der retter sig mod Statens Arkivers forvaltning af samlingerne, forberedelse og modtagelse af aflevering m.v., vil blive videreudviklet med henblik på rationalisering og effektivisering af arbejdsgangene.

Den lange vej

Statens Arkiver har mange opgaver foran sig, før den fuldt udviklede vision for Daisy er indfriet. Vi er taknemmelige for, at vi er nået et godt stykke af vejen nu. Vi påskønner, at Kulturministeriet forstod visionen og godkendte, at vi gik i gang for de bevillinger, der i sin tid kunne gives. I lyset af de opnåede resultater er vi fortrøstningsfulde, når det gælder om ad åre at nå helt i mål.

Statens Arkivers
hjemmeside: www.sa.dk